

פועלי כל הארצות התאחדו!

המרכז: חמישים

גוונים של ימין עמ' 8

זה הדדק

20 HADEREKH نوهديرخ

גיליון 35 / 3 בספטמבר 2025

הטרנספר המופרט בעזה

עמ' 3

עמ' 7

חשט הסיוע
הגדול בהיסטוריה

דיסטופיה קפיטליסטית
בין מלחמה לרווחים

עמ' 5

צילום: מרים אלסטר / פלאש 90

ישראל היהודים והן לאזרחיה שאינם יהודים, הסקר, שנערך על ידי מכון סמית, הדיר לחלוטין את דעת הקהל הלא יהודי. סקרי אפרטהייד, כלומר סקרים שמפלים קבוצת אוכלוסייה ללא הצדקה עניינית, אסורים לפי תקנות האתיקה של מועצת העיתונות".

אורן פרסיקו, "העין השביעית", 23.8

דב חנין, האיש המסוכן הזה

"שר החינוך יואב קיש ביטל השתלמות לבכירי משרדו בנושא השפעת משבר האקלים על מערכת החינוך, לאחר שבערוץ 14 פורסם כי ברשת הבוגרים של המרכז שמעביר אותה יש גם אנשי שמאל. ההשתלמות, שיזם מרכז השל לקיימות, מארגוני הגנת הסביבה הבולטים בישראל, קיבלה מהדרג המקצועי במשרד את כל האישורים הנדרשים. בוגריה, חלקם בכירים במשרד החינוך, ניסו לשכנע את קיש כי התוכנית בעלת חשיבות ותועלת משמעותית למערכת החינוך, ללא הצלחה. הביקורת לא עסקה בתכנים עצמם אלא במפגש כלשהו של כמה מבוגרי המחזור הראשונים שלה, ובהם גבי לסקי, דב חנין ויועצים של חברת הכנסת נעמה לזימי ומוסי רז".

אור קשתי, "הארץ", 19.8

דברים בשם אומרם

הוא גיבור, אני גיבור זהו

"נתניהו הוא אדם טוב שנלחם, ובנוסף לכל מנסים להכניס אותו לכלא. הוא גיבור מלחמה, וגם אני כזה. אני זה שהחזיר מאות חטופים. עבדנו קשה והחזרנו את כל החטופים האלה. איש מהם לא היה חוזר, אבל אני החזרתי אותם".

הנשיא דונלד טראמפ ברשת "פוקס", 19.8

אסור להשוות כמובן, אבל כדאי

"נתניהו מבקש להחליף את שם המבצע לכיבוש עזה – מ'מרכבות גדעון ב' ל'אגרוף ברזל' – ביטוי שהיטלר השתמש בו נגד אויבים מבית. הביטוי 'אגרוף ברזל' מזוהה עם ליל שריפת הרייכסטאג ב-27 בפברואר 1933. כשהגיע לזירת השריפה, אמר היטלר: 'אם זו הצתה בידי הקומוניסטים, כפי שאני מאמין, עלינו לרסק את המזיק הזה באגרוף ברזל'. הנאצים אימצו את הביטוי, והוא שימש את היטלר להצדקת מצב החירום, מעצרים המוניים וחסול הדמוקרטיה בגרמניה".

אמנון אברמוביץ', חדשות 12, 22.8

בדרך לעוד קיצוץ רוחבי בתקציב

"שר האוצר בצלאל סמוטריץ' השתתף בכנס לציון יום פטירתו של הרב קוק בבנייני האומה בירושלים. שר האוצר ויו"ר הציונות הדתית עלה לנאום ולעיני אלפי בני אדם שנכחו בו, אמר סמוטריץ' בחיוך לראש העיר משה ליאון: 'אני אתן את הכסף, אתה תבנה את בית המקדש'. ליאון השיב לסמוטריץ': 'אתה שר האוצר הכי טוב שהיה עבור העיר'".

אבי סלומון, "וואלה", 25.8

בונים את בית המקדש ובכמויות

"מוצר חדש: החוברת 'בונים את בית המקדש' נותנת לכם את האפשרות ללמוד על בניין בית המקדש בצורה קלילה וחוויתית. החוברת צבעונית ומנוקדת בשילוב איורים ומשימות. מתאים במיוחד ללימוד בכיתות בבתי ספר לתקופת שלושת השבועות. שימו לב: המוצרים והחוברות למכירה בכמויות בלבד".

"חב"ד-אינפו", 24.8

אין ערבים, אין מתנגדים

"במדור החדשות של 'וואלה' פורסמה ידיעה בלתי חתומה על ממצאי סקר דעת קהל שעסק בהעדפות הציבור היהודי לגבי גורלה של רצועת עזה. תחת הכותרת 'סקר: מחצית מהציבור היהודי תומך בכיבוש עזה וגירוש תושביה', דווח על 'פער חד בין קואליציה לאופוזיציה: 71% ממצביעי מפלגות הקואליציה בעד כיבוש עזה לעומת 17% בלבד באופוזיציה'. למרות שסוגיית גורלה של רצועת עזה, וגורלם של כשני מיליון הפלסטינים שגרים בה, רלוונטית הן לאזרחי מדינת

מכתבים למערכת

האם המחאה מתרחבת?

"פשעי המלחמה מתרבים ומתרחבים – אך כך גם ההתנגדות להם בישראל" – זו כותרת המאמר שפורסם בעמוד 3 בגיליון "זו הדרך" האחרון מאת א. בן-יאיר. במאמר הובאו דוגמאות של עצרות ומחאות שנערכו בארץ נגד הטבח בעזה. טוב ויפה, אני מברך על כל מחאה.

אבל לדעתי הכותב צייר תמונה ורודה מדי של המציאות. סמוך להופעת הגיליון פורסמו ממצאים מסקר חדש של מרכז אקורד, שבדק את עמדות הציבור בישראל כלפי המלחמה בעזה. ממנו עולה כי 62% מהציבור בישראל מסכים עם הטענה כי "אין חפים מפשע בעזה" כדברי הקברניטים שהפכו קברנים של תושבי הרצועה, חיילים וחטופים.

הסקר נערך בין 11 ל-13 באוגוסט 2025 ובקרב הציבור היהודי הנתון עולה ל-76% (34% מסכימים, 42% מסכימים מאוד), בעוד שיותר ממחצית ממצביעי האופוזיציה (52%) דווקא מתנגדים לטענה זו.

במקביל, 59% מכלל הציבור ו-69% מהציבור היהודי סבורים שישראל מנסה להימנע מהרג חפים מפשע, אך 28% מכלל הציבור סבורים שישראל לא מנסה, או מנסה מעט בלבד, נתון שעולה ל-42% בקרב מצביעי האופוזיציה, ויורד ל-7% בלבד בקרב מצביעי הקואליציה הימנית.

אגב, המגמה אינה חדשה. בסקר קודם, שנערך ביוני 2025, עמד שיעור ההסכמה על 65%, מה שמעיד על יציבות בעמדה זו בקרב הישראלים. הדבר בא לידי ביטוי במחאות נגד הטבח, הן בקרב יהודים והן בקרב ערבים, שהם נחלתם של אלפים ואינן מסוגלות לתת מענה פוליטי הולם לגודל הטררגדיה מעשה ידינו.

יוסי ונטורה, נתניה

ניתן לשלוח מכתבים למערכת באמצעות הדוא"ל
zohaderekh@gmail.com
או לחיבת דואר 26205 ת"א-יפו 16126102

עקורים מצפון הרצועה נמלטים ל"אזור ההומניטרי" בדרום (צילום: וואפא)

תוכנית הטרונספר המופרט בעזה

למשל בלוחות הזמנים של הסכמי אוסלו ומתי ישראל התחייבה לסגת מהשטחים הכבושים. המילה נאמנות מציינת שהחברה נאמנה לעיקרון העליון – הפקת רווחים. גם מעוני ומצוקה אפשר להפיק רווחים אדירים. הביאו בחשבון שהיזמים כבר הסבירו ש-30% משטח הרצועה הם אדמות ציבוריות: אותן הם מקבלים על ההתחלה במתנה.

העתיד האנושי מתעצב כעת, תוך כדי ההריסה השיטתית של צפון הרצועה, גירוש התושבים הפלסטינים וריכוזם באזור מצומצם. אלה "אזורי הריכוז" או "מחנות הריכוז". קבלני לוחמה יהיו מופקדים על סידורי הביטחון וישראל תעביר בהדרגה את השליטה הביטחונית לידי החברות הפרטיות. השילוב בין הספקה ללוחמה שאותו מדגימה היום "הקרן ההומניטרית לעזה" הוא המודל. GHF נראית אולי נלעגת, אבל היא הגרעין של התוכנית כולה.

תאגיד פשע בין לאומי

אבל העיקר הוא כמובן, תמיד, הטרונספר: מי שהחיים במה שנשאר מרצועת עזה יימאסו עליו – והכל נעשה לשם כך – ויסקים לעזוב "מרצון", יקבל אסימון דיגיטלי תמורת הזכויות על רכושו. זהו. עם האסימון הזה אנשים יוכלו "לפתוח חיים חדשים". איפה? כרגע מדובר בלוב, בדרום סודן, באתיופיה או בסומליה: מבחר ארצות השקועות במשבר עמוק וחלקן בתהליכי התפוררות פוליטית.

אם יהיה לתושבי עזה מזל והם ישרדו ולא יעזבו – אולי ישיגו דירה באחת הערים העתידיות שיקימו המשקיעים ברצועה עזה. במילים אחרות, הפלסטינים לא יקבלו דבר תמורת כל זכויותיהם; הם יתנו אשראי למשקיעים שישתלטו על רכושם. מה יהיה האסימון הדיגיטלי שווה בעולם האמיתי? לאלוהים פתרונים.

לפי התוכנית, העוזבים יקבלו גם מענק פרידה – 5,000 דולר במזומן לכל עוזב. נמסר שהפלסטינים יקבלו גם "אוכל לשנה". מהכתבה לא ברור למה הכוונה; אך הגיוני שמדובר בכך שאותם פלסטינים שיוכזו במחנות ברצועה עצמה יידעו שיקבלו אוכל לשנה בלבד. משקיעים אוהבים לשמוע דברים כאלה. זה חלק ממנגנון הלחץ לעזוב.

סיכום: מזימת טרונספר, סיפוח והשתלטות, כשישראל לא לבד. ידיד, עו"ד מיכאל ספרד כתב דברים חשובים על החיים במשפחות פשע. אצטט, בשינויים קלים, את ברטולד ברכט ב"אופרה בגרוש": "מהי משפחת פשע לעומת בנק? ומהו פושע מלחמה לעומת תאגיד פשע בינלאומי?"

גדי אלגזי

הידיעה הפוליטית החשובה ביותר שפירסם "ושינגטון פוסט" ב-31 באוגוסט בקושי מדווחת באתר "הארץ", וב"וויינט" תוכלו לקרוא גרסה צבעונית ומקושטת שלה. אבל אין חשוב ממנה. זו תוכנית הטרונספר והסיפוח – בהבדל האחד, שבמקום לספח לעצמה, תעביר ישראל את עזה לשליטת שותפות משקיעים קולוניאלית. זו גרסה יותר מפורטת של תוכנית שגרסאות שונות שלה הופצו בחודשים האחרונים, ולפי הכתבה נמצאת על השולחן מסוף חודש אפריל.

את יחסי הציבור, התחזיות לעתיד וההנפשות, הדשא הירוק וערי הבינה המלאכותית, אפשר להשאיר לאנשים מסוגם של טראמפ, בלייר, החתן-המשקיע של בלייר, והמשקיעים הישראליים שעומדים מאחורי התוכנית. מה שחשוב הוא זה: ברית אמריקאית-ישראלית תשתלט על הרצועה; השותף הערבי הוא איחוד האמירויות, שכיכב גם בידעות קודמות על יוזמות טרונספר. התוכנית פשוטה מאוד: ישראל תשלים את השתלטותה על כל עזה. עדיף היה, כמו כשמפנים אנשים ושכונות לטובת משקיעי נדל"ן, להעביר את הנכס "פנוי מכל אדם וחפץ", אבל למרות ההרג העצום זה יתאפשר רק באופן חלקי. ישראל תגרש ותהרוס כמיטב יכולתה ואז תעביר את הרצועה לחברת נאמנות בהסכם עם ארה"ב.

זה העתיד הפוליטי: עזה ותושביה הפלסטינים הם אובייקט בלבד, כמו בימים הטובים ההם כאשר אימפריות היו מחלקות ביניהן את העולם ומעבירות את התושבים והנכסים מיד ליד. ישראל לא תקבל את הנכס לידיה; מסובך מדי. היא תעביר אותו לידי חברה שתשלב שליטה פוליטית וכלכלית. גם זה נעשה בעבר, ולא רק על ידי חברת הודו המזרחית ששלטה בפועל בהודו. חברה בריטית קיבלה ב-1886 את האזור שלאורך נהר ניז'ר ושלטה בחלק ניכר מאזור ניגריה של היום, והמדינה החופשית של קונגו הייתה בעצם חברה פרטית של המלך לאופולד השני מבלגיה. כדאי לקרוא על מעלליה.

ההשוואות לסידורי ביניים אחרי מלחמת העולם השנייה למשל בגרמניה, יפן או באיי האוקיינוס השקט הן מגוחכות: אנחנו בימי האימפריאליזם הקלסי. אפשר להשתלט על מושבות ואפשר לסחור בהן. כפי שחסידי התוכנית מסבירים, אין לפלסטינים ריבונות, וישראל זכאית להעביר חלקים מהשטחים הכבושים למי שהיא רוצה.

העיקרון העליון - הפקת רווחים

נכון שמאז מלחמת העולם הראשונה לא מקובל להעביר טריטוריות ועמים לנצח. זה לא מנומס. לכן מעבירים את רצועת עזה לחברה שתחזיק את המקום כ"נאמנות" לעשר שנים. מה זה "עשר שנים" אפשר לחשב בקלות אם נזכרים

טיהור אתני בגדה המערבית

נרשמים המעוניינים להצטרף לפעילות יעברו קליטה ולידור. מובטחים חום וחיך.

איריס גור

להרשמה:

<https://linktr.ee/jordanvalleyactivists>

60 שנה ל'זו הדרך'

'בזבוז כספי המפלגה':

המערכת פעלה בבית קפה

בגיליון הקודם של "זו הדרך" כתבנו על הגיליון הראשון של השבועון הקומוניסטי שיצא לאור לפני 60 שנה. כעבור עשור, סברה מערכת "זו הדרך" שהגיעה העת לסיכומים. בגיליון שפורסם ב-27 באוגוסט 1975 התפרסמו כתבות ומאמרים רבים על אודותיו. העורך הראשי של "אל-אתיחאד", הסופר אמיל חביבי, שיגר ברכה חמה למערכת ואילו עורך "זו הדרך" יהודה אונגר, בצד השבחים סבר כי

"הבעיה המרכזית היא כי עיתון זה הוא שבועון. בתור שכזה אין הוא יכול לענות על כל הצרכים שהחיים הפוליטיים הדינאמיים בארץ ובעולם מעמידים בפנינו". אונגר נפטר ב-1983 ולא יכול היה להכיר את הרשתות החברתיות. בצד השבועון המודפס, "זו הדרך" נוכח יומית באינטרנט, בפייסבוק, בטלגרם, באינסטגרם, ברשת איקס ועוד. "זו הדרך" מוסיף להופיע כשבועון, אך בשנים האחרונות הוא רכש נוכחות פוליטית ניכרת באמצעות הרשתות החברתיות. עמוד שלם בגיליון העשור הוקדש לזיכרונותיו של יוסף אלגזי, מראשוני הצוות המאולתר שהקים את "זו הדרך", על קורות תחילתו. בכותרת "זו הדרך ואין אחרת", כתב אלגזי כי המערכת הראשונה כללה את מזכ"ל מק"י, מאיר וילנר, את מרים גלילי ואותו. כחלוף ימים אחדים הצטרף "קומוניסט ותיק ומחושל, החבר ישראל פיינברג. אך לא הייתה במערכת שום חלוקת עבודה מסודרת. החברה מרים כתבה, ערכה ושיכתבה את החומר; היא גם הגיחה אותו. החבר ישראל כתב, תרגם וערך ידיעות; החבר מאיר וילנר, מלבד פעילותו בהנהגת המפלגה, תרגם, ערך וקרא את כל החומר". "הייתי כולבויניק", הוסיף אלגזי, "הייתי כתב כללי, מראיין, עורך, מעמד וגם השליח והסבל".

"באין [מבנה] מערכת, ישבנו בבר אמריקאי ברחוב אלנבי בתל-אביב. כל אחד מאיתנו נהג להזמין אייס-קפה ולהשתלט על השולחן. מנת אייס-קפה עלתה לנו לירה אחת ובמחיר של 4 לירות היה לנו חדר מערכת ממוזג. זה לא היה לרוחו של החבר ישראל, שגרס כי זה בזבוז של כספי המפלגה". בעיה נוספת של השבועון החדש הייתה למצוא בית דפוס. "זו לא הייתה מלאכה קלה", הוסיף אלגזי. "ההסתה נגד המפלגה הרתיעה בעלי דפוס מלהסכים לעבוד איתנו. לבסוף הגענו לבית דפוס שהדפיס את עיתון המפלגה כשהייתה במחתרת, בימי שלטון הכיבוש הבריטי. אחד האחים מבעלי דפוס מל"ן, גלילי לוי, אמר לנו: 'אני הוצאתי את העיתון שלכם שזה היה אסור ומסוכן. לא נחתום על שום חוזה, אתם תביאו את החומר והכל יהיה בסדר'".

מי בלילה? זו השאלה הקבועה שכל אחד מאיתנו, פעילי בקעת הירדן, נשאל כל משמרת.

פעילי. בקעת הירדן התחילו לפני עשר שנים כמלווים. לרועים הפלסטינים בצפון בקעת הירדן. הפעילים. ות מגנים מפני התנכלויות מתנחלים, הצבא והמשטרה הישראלים. בשנתיים האחרונות, בעקבות ההסלמה באלימות המתנחלים גם נגד המשפחות המקומיות, נוצר צורך במשמרות הגנה 24/7 בקהילות הפלסטיניות, מה שנקרא - נוכחות מגינה. הנוכחות של הפעילים. ות הישראלים. ות מאפשרת לקהילות מעט אור לנשימה או כמו שפאטמה אומרת: "כשאת פה אני יכולה לעצום עיניים ולישון".

בשבועות האחרונים, עלו המתנחלים, בגיבוי הצבא והמשטרה, שלב בהטרדה, בהפחדה ובאלימות מול משפחות הרועים והחקלאים במקום. אחרי שהצליחו לחסום ולמנוע מהרועים את שטחי המרעה ואת המים במעיינות, המתנחלים פולשים למגורי הקהילות בחסות החשיכה, חותכים צינורות מים, חוטי חשמל, אינטרנט, פוגעים באבנים בלוחות הסולאריים, שוברים וגונבים מצלמות אבטחה, תוקפים אנשים ואף נעשה ניסיון להכניס חומר כימי למכלים של מי בשתייה עבור בני האדם ובעלי החיים. הצבא הורס בתים ומכלאות של פלסטינים והמתנחלים רוקדים על הגבעות ממול. להתנכלויות יש מטרה אחת והיא "ניקיון" האזור מפלסטינים. מה שנקרא – טיהור אתני.

בשנה האחרונה עזבו קהילות רבות. מאות משפחות נכנעו לטרור היהודי שהפך שגרת חייהם. נשארו אלה שאין להם אפשרות אחרת למגורים ופרנסה או כאלה שעדיין מחזיקים בתקווה שיצליחו להחזיק מעמד על אדמותיהם, במקום שבו הם חיים כבר עשרות שנים.

השבוע, החלה שנת הלימודים גם בבקעת הירדן. לילדים הפלסטינים שמורה הזכות ללמוד, לשחק ולישון בלילה בשקט וללא פחד.

נשים, ילדים, גברים, צעירים ומבוגרים, זקוקים להגנה שלנו, פיסית ונפשית. אסור לנו כבני אדם להשאיר אותם לבד מול הרוע והאטימות שלכאורה מייצגים אותנו, הישראלים. הנוכחות שלנו משמעותית וחשובה! בואו לבקעה, הצטרפו לקהילת הפעילות. ות והכירו את הקהילות הפלסטיניות המקומיות שמבקשות את ההגנה שלנו.

מאות מילואימניקים

מתנגדים לכיבוש עזה

370 אנשי מילואים חתמו על עצומה נגד החלטת ממשלת הימין לכבוש את העיר עזה. במסיבת עיתונאים שנערכה השבוע (2.9) בתל-אביב, אמר סרן (מיל) רון פיינר, חבר ארגון "חיילים למען החטופים", כי "ההחלטה לצאת למבצע לכיבוש סופי של עזה היא בלתי חוקית בעליל ותעמיד בסיכון את החטופים, החיילים ואזרחים". הוא הוסיף כי החותמים מצהירים "שאם יקראו לנו לשירות מילואים – לא נתייצב. לא נענה לצווי 8 שיישלחו". פיינר אמר גם כי אין כל הצדקה מבצעית או ביטחונית למהלך לכיבוש עזה. "מדובר בצעד פוליטי, ציני ומסוכן, שנועד לשרת מיעוט קיצוני ולא את ביטחון אזרחי ישראל".

ההודעה שקיבלו כמחצית מלקחות בנק הפועלים (צילום מסך)

עוד יוזמה של הפועלים
לראשונה בישראל, מניות של
הבנק במתנה ליותר ממיליון
לקוחות!

דיסטופיה קפיטליסטית: מלחמה פיטורי עובדים ורווחים בשמיים

הבנק השתגע ומחלק מניות

המניות. מצד אחד, לציבור הרחב המחזיק במניות הבנקים דרך קרנות הפנסיה וקופות הגמל; ומצד שני לבעלי הון גדולים ולבעלי עניין המחזיקים בחלקי שליטה ישירים בבנקים. לשם המחשה, ברבעון הראשון של שנת 2025 רשמה המערכת הבנקאית רווח נקי כולל של 7.73 מיליארד שקל. אם רווחי הרבעון השני יישארו ברמה דומה, החלטת בנק ישראל להגדלת הדיבידנד מרמה של 40% ל-50% תגדיל את תשלום הדיבידנד לבעלי המניות ב-770 מיליון שקל ברבעון אחד בודד - מ-3.1 מיליארד ל-3.87 מיליארד שקל. חלוקת הדיבידנד אינה מהלך שוויוני, כי הוא מעשיר בעיקר את אלה המחזיקים בכמות מניות גבוהה, כגון בעלי הון או ספרסרים גדולים שעיקר הכנסותיהם מהון. לפי הדו"ח האחרון של רשות המיסים שפורסם בנובמבר אשתקד, רק תשיעית ממשקי הבית בישראל דיווחו על הכנסות מהון.

מרווח בגדול ומפטר עובדים

כאמור, בנק הפועלים מרוויח בגדול וגם רוצה לפטר כ-10 אחוז מעובדים. ועד העובדים הכריז אתמול (שלישי) על סכסוך עבודה. ארגון עובדי בנק הפועלים בתמיכת ההסתדרות הודיע הבורק להנהלת הבנק והמנכ"ל ידין ענתבי על נקיטת הצעד המקדים לפני שביתה אפשרית מצד 8,000 עובדי הבנק. על פי ארגון העובדים, הנהלת בנק הפועלים מקדמת תוכנית קיצוצים שתביא לפיטורים של כ-770 עובדים. על פי הוועד, התוכנית למעשה כבר החלה כאשר הבנק בוחר שלא למלא תקנים שהתפנו ומאחד תקנים. בנוסף מעביר מאות עובדים ממקום למקום תוך שחיקה בזכויותיהם.

במקביל, בנק הפועלים דאג לפרסם את הצעותיו ה"מפתות" באמצעות עמודי השער של כל העיתונים היומיים. מדובר בהוצאה של מיליונים רבים, שבין היתר נועדה להשתיק את הזעם השורר בקרב לקוחותיו על העושה שהם חשים בגלל הריבית שהם משלמים לבנקים על אשראי והלוואות ובגלל יוקר המחיה העולה. המסר הוא: "לא גומרים את החודש? תשקיעו בשוק ההון. אבל תשקיעו נכון, תשקיעו אצלנו - הנה אנו זורקים לכם עצם". טוב היה עושה בנק הפועלים אם היה מוריד את הריבית ללקוחותיו במקום להעניק מקסם שווא. בדיסטופיה הקפיטליסטית הישראלית, מודעות הבנק מכסות את עמודי השער של העיתונים, שבעמודיהם הפנימיים מספרים על הרוגים, חטופים, מעשי טבח ומחדלי ממשלת הימין. זו חדלה מזמן מלתפקד - חוץ מאשר בהפעלת מכונת ההרג המשומנת היטב ברצועה ובגדה.

שמואל אורני

"מכונת לכל פועל", הבטיח פעם שמעון פרס (ולא קיים); "מחשב לכל ילד", הבטיח פעם בנימין נתניהו (ולא קיים); עכשיו בנק הפועלים מבטיח "מניות במתנה" ליותר ממיליון מלקוחותיו. כל מניות הבנק? האם מנהליו רוצים להופכו לבנק קואופרטיבי בו השליטה נמצאת בידי לקוחותיו-בעליו - בדומה לבנקים רבים בחו"ל? לא להיסחף: הבנק מציע למחצית מלקוחותיו, כמיליון איש, שתי מניות בלבד שערכן כ-120 שקל.

על פי חישוב שערך יובל לקח באתר ההסתדרותי "דבר", מתוך שווי שוק של הבנק, העומד על 86 מיליארד שקל, אם כל הזכאים יממשו את ההטבה המוצעת - רק 1 חלקי 716 מיליון מהבעלות תעבור לידי כל אחד מהם. הוא יהפוך בעלים גאה של 1 חלקי 716,000,000 מבנק הפועלים.

זה כסף קטן כשזוכרים שבעיצומה של מלחמת השמדה בעזה ותוך שלושה חודשים (הרבעון הראשון של השנה), רווחיהם של חמשת הבנקים הגדולים: לאומי, הפועלים, מזרחי-טפחות, דיסקונט והבינלאומי הסתכמו ביותר מ-8 מיליארד שקל. זה רווח הגבוה ב-10% מהרבעון הקודם. עם הבנקים שהשיגו את העליות הגבוהות ביותר ברווחיהם נמנים בנק מזרחי-טפחות, עם זינוק של 38% ברווחים, ובנק הפועלים עם עלייה של 31% ברווחים ל-2.5 מיליארד שקל.

וכל זה לאחר ששנת 2024 הייתה שנה רווחית במיוחד לבנקים בישראל. נתוני המפקח על הבנקים מראים כי בשנת 2024 הסתכם הרווח הנקי של חמשת הבנקים הגדולים בסכום שיא של 29.7 מיליארד שקל. שיא זה המשיך את המגמה שנרשמה בשלוש השנים הקודמות, אז רשמו הבנקים רווח נקי מצטבר של 20.7 מיליארד שקל בשנת 2021; 25.8 מיליארד שקל בשנת 2022; ו-26.6 מיליארד שקל בשנת 2023. לדברי חוקר מרכז אדוה ירון הופמן-דישון, סכומים אלה היו גבוהים באופן משמעותי מסך הרווחים שרשמה המערכת הבנקאית קודם לכן: בין השנים 2014 ל-2019 רשמה המערכת הבנקאית רווח נקי שהסתכם ב-7 עד 11 מיליארד שקל בשנה.

מחלקים דיבידנד וטוב להם

לקראת פרסום הדוחות לרבעון השני של 2025, החליט בנק ישראל להתיר לבנקים להעלות את שיעור חלוקת הדיבידנד עד 50% מרווחי הרבעון - לעומת 40% עד כה. כהסבר להחלטה מסר בנק ישראל כי ההיתר להגדלת הדיבידנד נובע "מהצטברות הון עודף בקופותיהם של הבנקים, שנוהרו מלחלק אותו בשנה וחצי האחרונות על רקע אי-הוודאות הכלכלית". על פי הופמן-דישון, משמעות ההחלטה להגדלת הדיבידנד היא שחלק גדול יותר מהרווח הנקי יועבר לבעלי

מול ממשלת המוות אנו זועקים לחיים

יום אחד יקים עמנו הפלסטיני את מוזיאון השואה שלו. מאז הגירוש הגדול ב-1948 ועד היום. יהיה בו חלון תצוגה של נעלי הילדים הפלסטינים ושל תמונותיהם ושמותיהם של 20 אלף הילדים שנטבחו בעזה. והתמונות שלהם והנעליים שלהם ירדפו את הפושעים. הרי לכל איש יש שם, גם אם הוא ילד פלסטיני. רק הקלגס הפעם אינו גרמני.

אני לא מדבר על השקפה, על הניאו-נאצים כמו סמוטריץ' ובן גביר. אני שואל: איך יהודי, ללא קשר לימין או לשמאל, אינו זועק כשמנהיגיו מבצעים השמדה, הרעבה וטרנספר בשמו? איך שר או ראש ממשלה נשאר ולו יום אחד בתפקידו כשהוא קורא להשמדה ולהרעבה ולטרנספר של עם שלם?

ג'נוסייד בעזה

לפני יומיים חשפו מקורות ישראלים בפני העיתון "גרדיאן" כי 83% מההרוגים בעזה הם אזרחים. מה זה אם לא ג'נוסייד? היום מדובר על 20 אלף תינוקות וילדים שנטבחו בתוקפנות הישראלית בעזה. מה זה אם לא פשע נגד האנושות? אתמול הכריז האו"ם על רצועת עזה כאזור מוכה רעב קיצוני. מה זה אם לא הרעבה? לפי נתוני האו"ם, 1.9 מיליון מתוך 2.2 מיליון תושבי הרצועה נעקרו מבתיים במהלך המלחמה וחלק גדול מהם נעקר יותר מפעם אחת. מה זה אם לא טרנספר? עד מאי 2025 נחרבו או ניזוקו 92% מהבתים ברצועת עזה. מה זה אם לא חורבן טוטלי?

אנחנו גם לא שוכחים בשום רגע מה שקורה בגדה המערבית. שם אי אפשר לזהות מי המתנחל ומי החייל. חיילים-מתנחלים ומתנחלים-חיילים תוקפים והורגים פלסטינים יום יום. בצל המלחמה הנוראה בעזה ישנם נתונים שכמעט חולפים תחת הרדאר: כ-1,500 פלסטינים נהרגו בגדה המערבית מאז 7 באוקטובר. 22 קהילות פלסטיניות נעקרו. בדרום הר חברון ובבקעה מתרחש טיהור אתני כמעט על בסיס יומיומי. אנחנו מכאן גם אומרים לאחינו בגדה המערבית הכבושה – אתם לא לבד, ולא תהיו לבד!

מרדף למען הזכויות שלנו

גם אנחנו, האוכלוסייה הערבית בישראל והנהגתה, סובלות מאווירת האלימות וההסתה: לא רק בקיפוח חופש הביטוי והמחאה שלנו, אלא גם במרדף היומיומי שאנחנו נאלצים לנהל למען זכויותינו הבסיסיות. מכאן אני רוצה לשלוח ברכה מיוחדת לכל הציבור שלנו, ובמיוחד לאחינו בנגב העומדים בפני טיהור אתני מסוג אחר.

ללא הכרזה, הטילה ממשלת הפשיסטים ממשל צבאי לא-מוצהר על האוכלוסייה הערבית בנגב. בעשר השנים האחרונות נהרסו בנגב יותר מ-23 אלף מבנים. ערכתי חישוב לא לפי שנים, חודשים או שבועות אלא לפי שעות. יוצא שכל 4 שעות מהורסת משלת החורבן בית או מבנה בנגב!

אנחנו כאן כדי להביע את עמדת החיים מול תעשיית המוות של הממשלה. הבה ניקח על עצמנו התחייבות, גם אישית וגם קולקטיבית, לא לנטוש את הכיכרות עד שיסתיים הפשע הזה – לא ביישובים הערביים ולא ביישובים היהודיים. עומדים בפנינו ימים קשים, ואני מקווה שלא יהיו רבים, עד שהפשע הזה יסתיים. יחד נאבק ונעלה את ערך החיים מול המוות, ההחרבה וההשמדה.

מוחמד ברכה

מדבריו של יו"ר ועדת המעקב של הציבור הערבי

בישראלי בהפגנה בכיכר הבימה, 23.8

מוחמד ברכה (משמאל), נואם בהפגנת שותפות השלום בכיכר הבימה (צילום: זו הדרך)

בשם ועדת המעקב העליונה של הציבור הערבי בישראל, שהיא ארגון-הגג של הנהגת הציבור הערבי, אני מבקש לברך ולהודות לכל שותפינו מהחברה הישראלית היהודית, שבאו לכאן כארגונים או כחידים, על מנת לשלב ידיים במערכה להפסקת התוקפנות, ההרעבה וההשמדה. אנחנו כאן כדי לזעוק את זעקתם של הפלסטינים אזרחי ישראל, יחד עם אחינו ושותפינו לברית החיים בחברה היהודית.

באנו לכאן להציב ראי בפני החברה הישראלית שתראה מה נעשה בשמה. באנו לשלב ידיים כדי להפסיק את התוקפנות והפשעים ולהחזיר את כל האסירים, בני הערובה והחטופים הפלסטינים והישראלים לבתיהם, וכדי שישראל תצא מכל שטח רצועת עזה, והגדה המערבית וירושלים המזרחית.

אנחנו לא צריכים להתפתל או להתאמץ להסביר את עצמנו. עמדתנו ברורה מהיום הראשון, וביטאתי אותה בשם ועדת המעקב מיד אחרי 7 באוקטובר. אמרתי אז: כל הסבל הנורא וארוך השנים של עמנו הפלסטיני אינו מצדיק פגיעה בילד ישראלי אחד, וכל הסבל הנורא וארוך השנים של העם היהודי אינו מצדיק פגיעה בילד פלסטיני אחד. אין לנו סטנדרט כפול. העמדה שלנו היא ברורה וחד-משמעית: אנו קוראים לכבד את זכותו של העם הפלסטיני להקים את מדינתו העצמאית בצד ישראל, ובירתה ירושלים המזרחית.

אנחנו כאן ביוזענו שהאמת מוכחשת ומוסתרת מהציבור הישראלי ומהציבור ברחבי העולם. הכיבוש אינו מאפשר לעיתונאים זרים להיכנס לרצועת עזה על מנת לצלם את האמת. הם פוחדים מהמציאות שהם יצרו בעצמם, כי זו אמת של רצח, הרעבה וג'נוסייד. בינואר 2010, לפני יותר מ-15 שנים, כשעוד הייתי חבר כנסת, ביקרתי ביום השואה הבינלאומי במחנה ההשמדה אושוויץ במסגרת משלחת מטעם הכנסת. כשנשאלתי אז מה הדבר שנחקק בלבי מהביקור ההוא, השבתי: מה שחקוק בנשמתי הוא אותו חלון בו הוצגו נעלי תינוקות וילדים יהודים שרצחו הנאצים. המחזה המזוויע הזה לא מש מזיכרוני.

הייתי שם כדי להתחבר לכאב וכדי לנסות למשש את הזוועה הנוראית. הייתי שם כי האמנתי: לעולם לא עוד. אך כיום, מי שהבטיחו לעצמם "לא עוד" עושים עוד ועוד! לסבל ולכאב אין לאום ואין זהות. אך למבצעי הזוועה וההשמדה, אז כמו היום, יש זהות ברורה והאצבע המאשימה מופנית אליהם.

נרשמו יותר מ-30 אלף מתנדבים מ-70 מדינות משט הסיוע הגדול אי-פעם בדרך לעזה

מל"ט הפציץ את הספינה מול חופי האי מלטה. דיווחים ברשתות הבינלאומיות הגדירו זאת כפעולה ישראלית.

נמרוד עובד

שר החוץ ההולנדי נכשל בקידום סנקציות נגד ישראל - והתפטר

שר החוץ של הולנד, קספר ולדקאמפ, התפטר השבוע מתפקידו עקב מחלוקת בממשלתו בנושא הטלת סנקציות על ישראל בשל המלחמה בעזה. ולדקאמפ הודיע לפרלמנט ההולנדי כי בכוונתו להטיל סנקציות חדשות על ישראל בתגובה להרחבת הפעולה הצבאית הצפויה בעיר עזה ובאזורים נוספים ברצועה, אך כשל בהשגת תמיכה משותפת לקואליציה.

מוקדם יותר השבוע, עבר ולדקאמפ תשאול בפרלמנט בידי צירי מפלגות השמאל באופוזיציה שביקשו סנקציות נגד ישראל. משראה כי הקבינט ההולנדי מסרב לתמוך ברשימת הצעדים נגד ישראל, החליט ולדקאמפ להתפטר. ולדקאמפ, בן 61, שכינה בעבר כשגריר הולנד בישראל, אמר לכלי התקשורת בארצו כי הוא חש שאינו מסוגל "ליישם מדיניות בעצמו ולתכנן את האסטרטגיה" הנחוצה לדעתו.

בעקבות התפטרותו של שר החוץ, גם חברי מפלגת המרכז-ימין שלו, מפלגת "חווה חברתי חדש", התפטרו מהממשלה. "נמאס לנו", אמר מנהיג המפלגה אדי ואן היג'ום, שכינה את פעולות ממשלת ישראל "מנוגדות בתכלית לאמנות בינלאומיות".

הפרלמנט ההולנדי מעכב שוב ושוב דיונים בסנקציות נגד ישראל. השבוע נדחה דיון בנושא בתואנה שישבת הקבינט ההולנדי התארכה. "יש רעב, טיהור אתני ורצח עם בעזה, והקבינט שלנו דן במשך שעות האם לנקוט פעולה כלשהי. מבטיח", אמרה חברת הפרלמנט קטי פירי ממפלגת הלייבור ההולנדית שבאופוזיציה.

מנגד, חירט וילדרס, מנהיג המפלגה הגדולה בהולנד, "מפלגת החירות" הגזענית, הכריז כי הפרלמנט ההולנדי אימץ את הצעתו הקוראת להשמדה מוחלטת של חמאס.

ולדקאמפ הציע בין השאר לאסור יבוא מהתנחלויות ישראליות בתגובה להסלמה הצבאית המתוכננת. פוליטיקאים מהאופוזיציה קראו לקיים הצבעת אי-אמון בשר בעקבות תסכולם מכך שלא הצליח לפעול נגד ישראל.

בתוך כך, השגרירות הישראלית בהולנד פיטרה את קונסול הכבוד של ישראל בעיר מאסטריכט, בנואה ווסלי. זאת לאחר שבראיונות לתקשורת המקומית האשים את ישראל בהרעבה וברצח עם בעזה וגם התנגד להעברת שגרירות הולנד לירושלים. עוד קודם לכן דחתה השגרירות בקונסול ווסלי, יהודי בן למשפחה של ניצולי שואה, להתפטר בתירוץ שגילו מופלג ושאינו פעיל.

ווסלי מונה לתפקיד בשנת 2009 ועל כתב המינוי שלו חתום שמעון פרס, שהיה אז נשיא המדינה.

אדם קלר

פעילי משט הסיוע "חנדלה" ובעיהם פעילת האקלים גרטה טונברג בדרכם לעזה (צילום: קואליציית משט החירות)

משט הסיוע לעזה, הגדול ביותר אי פעם, יצא השבוע לדרכו. על פי דיווח בעיתון הקומוניסטי האיטלקי "איל מניפסטו", המשט הבינלאומי "צומוד" כולל כ-50 ספינות שיפליגו מנמלים בברצלונה, מגנואה, מסיציליה, מרובו דה פוגליה וממספר איים ביוון. המשט כולל צוותים מ-44 מדינות וכמות משמעותית של סיוע הומניטרי. בימים האחרונים הצטרפו אל המשלחות עובדי נמלים הפעילים בחרם על הספקת נשק לישראל וצוותי רפואה בהם רופאים. עומדות להצטרף גם ספינות מתוניסיה.

צומוד הוא מושג בערבית שמשמעותו "עמידה איתנה" והיצמדות לאדמה". רעיון אידאולוגי ואסטרטגיה פוליטית אלה, הופיעו לראשונה בקרב התנועות הפלסטיניות ב-1967 לאחר כיבוש ירושלים המזרחית, הגדה ורצועת עזה בידי ישראל.

פעילת הסביבה גרטה טונברג משתתפת במשט גם הפעם יחד עם חברי פרלמנט ובחורים ממדינות אירופה ואמריקה הלטינית. הסירות במשט הן ברובן קטנות, ומטרתן העברת סיוע הומניטרי. מארגני המשט מסרו, כי ברשימת ההמתנה להשתתפות נרשמו כ-30 אלף מתנדבים מ-70 מדינות בהם ישראלים. "זו המשימה הימית האזרחית הגדולה אי פעם, שמטרתה להסיר את המצור מעל עזה ולפתוח ערוץ הומניטרי קבוע", נמסר.

בחודשים האחרונים נעשו כמה ניסיונות של משטי סיוע קטנים, כולל במאי וביוני, בהם השתתפו טונברג וחברת הפרלמנט האירופי מסיעת השמאל רימה חסן. שתיהן נעצרו בעבר וגורשו מישראל.

בחודש יולי, השתלטו חיילי שייטת 13 על ספינת הסיוע "חנדלה" שהייתה בדרכה לרצועת עזה במחאה על המלחמה וההרעבה. בהודעה שהופצה מטעם חברי המשט לאחר השתלטות הצבא נכתב כי הם "נחטפו במים בינלאומיים על ידי כוחות הכיבוש. גורמים ישראלים התעלמו מצווי בית הדין הבינלאומי לצדק המחייבים הקלה בגישה ההומניטרית לעזה". לדבריהם, "ההתקפות המתמשכות על משימות אזרחיות הן הפרה חמורה של החוק הבינלאומי".

בתחילת חודש מאי הופצה ספינה שלקחה חלק במשט של "קואליציית החירות" ונשאה על סיפונה סיוע הומניטרי לעזה.

מפלגות המרכז - חמישים גוונים של ימין

אחר מפלגה חדשה שתהיה אלטרנטיבה לשתי המפלגות הגדולות. היא אפיינה את הדגם האידיאלי של מפלגות אישיות: "מפלגה נטולת אידיאולוגיה, מצע המפלגה עמוס בשל הרצון להתאימו למספר רב של מצביעים פוטנציאליים. למנהיג המפלגה עוצמה רבה, הן פורמלית והן בלתי פורמלית. מנהיג המפלגה הוא שמופיע באמצעי התקשורת, בעוד חבריו למפלגה כמעט שאינם מוכרים לציבור".

סוג נוסף של מפלגות מרכז כולל את אלה המכונות "מפלגות כוכבים". מאפייניהן הבולטים: הנהגתן מורכבת מידוענים שסביב כל אחד מהם מתגבשת סיעה של תומכים השומרים בקנאות על מעמדו בצמרת. כל כוכב מגן על אורו מחשש שעמיתיו יאפילו עליו, ופרישתו של אחד מהם מובילה בהדרגה להיחלשות המפלגה ולדעיכתה. ההבדל בין לבין מפלגות אישיות אמנם אינו חד, אך מפלגות הכוכבים מאופיינות במידה רבה אף יותר בחוסר דמוקרטיה ובאפס פעילות מפלגתית ממשית, בעוד שמפלגות אישיות לפחות מנסות לשוות מראית עין של סדר וארגון פנימי.

כותבת הספר מתארת את מפלגות המרכז האידיאולוגיות כמפלגות הלוקחות רעיונות מן הימין ומן השמאל ויוצרות לכאורה שעטנו האמור לקרוץ למצביעים מימין ומשמאל. התוצאה היא פעמים רבות לקיחה של נתח מצביעי המרכז-שמאל להקמת קואליציות עם הימין. המפלגות יש עתיד וכחול לבן הן מפלגות כוכבים שהקימו מיסדיהן: כוכב התקשורת יאיר לפיד והרמטכ"ל לשעבר בני גנץ. מפלגות אלה מממנים בעלי הון וכל כוחן הפוליטי אצור בידי המנהיג-המייסד החותר להשפעה פוליטית דרך שותפות עם המפלגה הגדולה.

הכוח נותר אצל הימין

האופי החד-גושי של הפוליטיקה הישראלית ואי-צמיחתה של מפלגה אידיאולוגית שמאלית גדולה המהווה משקל נגד למפלגה הדומיננטית בימין, מותירים את מרב הכוח הפוליטי באופן עקבי בידי מפלגות הימין המתחרות זו בזו. הוויתור על רעיונות ואידיאולוגיה מתחרים לרעיונות השולטים בפוליטיקה הישראלית אינו מאפשר לבצע את הקפיצה הפוליטית הנדרשת לעמדת השפעה ולשינוי מהותי.

מפלגות אישיות ו"מפלגות כוכבים" קמות חדשות לבקרים, כשהן נשענות על המדיה החברתית, על יועצי תקשורת ועל תרומות מבעלי הון – וכך נולד גולם פוליטי נוסף. מפלגותיהם של בנט ושל אייזנקוט הן רק דוגמאות עדכניות ל"מפלגות מדף" כאלה. פעמים רבות אפילו אין צורך בהכרזה רשמית על הקמת מפלגת חדשה: התקשורת הפופוליסטית ממחרת לעודד את המהלך באמצעות סקרים מחמיאים למפלגות שטרם קיימות, ובכך מספקת בידור פוליטי זול לקהל הרחב המשתעשע בנתוני הסקרים.

כדי להפיל את שלטון הימין הממושך וליצור תחרות פוליטית אמיתית, על המפגינים נגד הממשלה להקים מחנה פוליטי שמאלי שוחר שלום ושוויון עם מבנה ארגוני דמוקרטי ופעילות סדורה שיהיו משקל-נגד לדומיננטיות של הליכוד ומפלגות הימין הקיצוני. הקמת מחנה פוליטי שמאלי עקבי היא מהלך מאתגר וארוך טווח הרבה יותר מהקמה של עוד מפלגת כוכבים אישית או של עוד מיזם פוליטי שיוכיל לעוד כישלון ידוע מראש. הניסיון רב השנים של מק"י וחד"ש מלמד כי אין תחליף למאבק חברתי נחוץ ולפעילות פוליטית דמוקרטית יהודית-ערבית עקבית.

זוהר אלון

בעשור האחרון אופייני לפוליטיקה הישראלית מבנה פוליטי חד-גושי בו יש מפלגה אחת דומיננטית, מפלגת הליכוד, המקרינה את כוחה ומעצבת את הפוליטיקה הישראלית בדמותה, בעוד שבאופוזיציה ישנו מגוון מסחרר של מפלגות ימין, מרכז ושמאל. קריסת "המחנה הציוני" לאחר בחירות 2015 והצטמקותה מ-24 מנדטים בכנסת ה-20 ל-6 מנדטים של מפלגת העבודה בכנסת ה-21 ב-2019 סימלה את התעצמות כוחה של הליכוד ואת התבססות המערכת הפוליטית הישראלית כחד-קוטבית. מבקרים כינו זאת אז "חמישים גוונים של ימין" וגוון אחד של שמאל ציוני הנאבק על הישרדותו.

היסטוריה של המרכז

בשנת 2017 יצאה לאור ספרה של החוקרת אפרת קנולר "מפלגות המרכז בישראל: בין הימין לבין השמאל" (הוצאת רסלינג). הספר מיפה את ההיסטוריה של מפלגות המרכז בישראל לדורותיהן עוד מימי היישוב היהודי ועד תחילת המילניום החדש. קנולר מציעה לחלק את מפלגות המרכז לארבעה טיפוסים של מפלגות: מפלגות מעמדיות, מפלגות אישיות, מפלגות כוכבים ומפלגות אידיאולוגיות. הספר עוסק ברובן בניתוח היסטורי-פוליטי של החלטות, מהלכים וויכוחים בשלל מפלגות המרכז בישראל שצמחו וקמלו לאחר כנסת אחת או מעט יותר מכך. קנולר ציינה כי עד לפרסום ספרה לא נעשה מאמץ לנתח את מפלגות המרכז לעומקן.

מקום המדינה ועד למהפך הפוליטי של 1977 שלטה מפא"י כמעט ללא עוררין בזירה הפוליטית. עם זאת, החל בשנות ה-60 החלה ההגמוניה שלה להיסדק: ב-1965 התפצלה המפלגה והוקמה רפ"י; בראשית שנות ה-70 התעצם המאבק המזרחי של "הפנתים השחורים"; ולאחר מלחמת יום הכיפורים ב-1973 גבר אובדן האמון הציבורי בהנהגת המדינה – עד לקריסתה הסופית של מפא"י ולעליית שלטון הליכוד.

מבחירות 1977 ועד בחירות 2015, במשך כמעט 40 שנים, המערכת הפוליטית התנהלה כמערכת דו-ראשית בה יש גוש מפלגות ימין בהובלת הליכוד וגוש מפלגות שמאל בהובלת מפלגת העבודה. המפלגות הגדולות היו מרכז הכובד הפוליטי של שני גושים פוליטיים מובחנים. דעיכתה והיעלמותה של מפלגת העבודה הותירו ואקום פוליטי שאותו מילאו מפלגות מרכז חדשות: יש עתיד קמה ב-2013; חוסן לישראל קמה ב-2019; ואיחוד ביניהן נוצר באותה שנה אך התפרק זמן קצר לאחר מכן ב-2020.

סוגים שונים של מרכז

קנולר זיהתה את מפלגות המרכז הראשונות כמפלגות מעמדיות המייצגות את המעמד הגבוה. לדוגמא: המפלגה הליברלית והמפלגה הפרוגרסיבית היו מפלגות שייצגו את האינטרסים הכלכליים והחברתיים של המעמד הכלכלי הגבוה הישראלי (תעשיינים, בעלי מקצועות חופשיים ובעלי עסקים), שתמכו במדיניות הביטחונית של מפא"י והסתייגו ממדיניותה הכלכלית. מפלגות אלה נעלמו בהדרגה לאחר מלחמת 1967, אז לטענתה שכך המאבק המעמדי וקם דור חדש ואחר של מפלגות מרכז אישיות כמו ד"ש שקמה כאיחוד של תנועות מחאה: שינוי של אמנון רובינשטיין והקבוצה הדמוקרטית לשינוי של יגאל ידין שזכתה ב-15 מנדטים בבחירות 1977 והייתה המפלגה השלישית בגודלה בכנסת.

לטענת קנולר, המרחב להקמת מפלגות מרכז נוצר כאשר שתי המפלגות הדומיננטיות נחלשו והבוחרים החלו לחפש

רמי אלחנן ובאסם עראמין (צילום: עיר מקלט)

הצגה על מסע של שני אבות שכולים ישראלי ופלסטיני 'רמי ובאסם: אפירוגון' בתיאטרון יפו

'אפירוגון' מציג דיאלוג אמין על אובדן, אחווה ותקווה. זו אמנות המצביעה על האפשרות לדמיין עתיד אחר. משתתפים בהצגה השחקנים ח'ליפה נאטור, איצ'ו אביטל, יארא אזרייק ואורית זפרן. מלווה בוויולה גל פאר. הרומן 'אפירוגון', שתרגומו לעברית פורסם אשתקד בהוצאת ספרי נובמבר, עורר גל רדיפה פוליטית. עיריית חיפה אסרה להשיקו בבית הגפן העירוני והאירוע התקיים במרכז מוסאוא בעיר בהשתתפות קהל רב של יהודים וערבים.

יוסי אבו

שבוע עיר / בעריכת לריסה מילר

קרקע (זכות השיבה) / יאפא שוסטר

להבין פסנתר קרקע נתונה
תמיד היתה קרקע
אדמה בזה עצים באפר ובזק
אני חולפת על פניה
בנסיעה באוטובוס הבין-עירוני
חלפתי
אך פסנתר קרקע נותרה
אדמה בזה, עצים רבים
אפר חובק זרק בטוב
פסנתר קרקע רכה עוטפת
מאפשרת חלומות
פסנתר קרקע לפסע בה ולדעת
כי תם הגזל
ושב הפליט אל ביתו.

בתיאטרון יפו תעלה ב-11 בספטמבר הצגה חדשה: 'רמי ובאסם: אפירוגון' מאת אבנר בן עמוס ובכימויו של סיני פתר. ההצגה מבוססת על סיפור אמיתי: המסע המשותף של שני אבות שכולים – ישראלי ופלסטיני. בדרך יוצאת דופן ואמיצה הפכו את הכאב האישי שלהם לכוח של פיוס, והיו ליושבי הראש השותפים של פורום המשפחות השכולות הישראלי-פלסטיני למען השלום. המחזה נכתב בהשראת הרומן רחב היריעה 'אפירוגון' של הסופר האירי-אמריקאי קולום מק'קאן, שחקר לעומק את הסכסוך הישראלי-פלסטיני.

המחזה מציג את תהליך השינוי העמוק שחל בשני האבות השכולים: רמי אלחנן הישראלי, שבתו סמדר נהרגה בפיגוע בירושלים ב-1997, ובאסם עראמין הפלסטיני, שבתו עביר נהרגה מירי של חיילי הכיבוש ב-2007. לאחר רצח בתו ביקש רמי נקמה. אך היכרות עם אנשי פורום המשפחות השכולות שינתה בהדרגה את דעתו והוא הצטרף לארגונים.

באסם סייע, בהיותו בן שבע עשרה, לחוליה שחבריה השליכו רימונים על גי'פ צבאי. הוא נתפס ונידון לשבע שנות מאסר. במהלך שהותו בכלא למד על השואה והשתכנע, כי יש להילחם בכיבוש אך ורק באמצעות מאבק בלתי אלים. כפרי של השינוי בעמדתו, הוא היה אחד ממקימי ארגון לוחמים לשלום. לאחר שבתו עביר נהרגה מפגיעת כדור גומי של חייל, הוא הצטרף לפורום המשפחות השכולות.

הן רמי והן באסם אמצו בתחילת דרכם הפוליטית עמדה של עוינות כלפי הצד השני, אך כל אחד מהם יצא באופן עצמאי למסע ארוך ומורכב שגרם לשינוי תודעתי עמוק. בסופו של דבר הם נפגשו כיושבי ראש שותפים של פורום ההורים השכולים, ורתמו את יגונם הפרטי למאבק למען השלום.

לבד מרמי ובאסם ומבני משפחותיהם, מופיעות בהצגה דמויות ישראליות ופלסטיניות נוספות: חיילים, שוטרים, רופאים, סוהר ושופט. אלה יוצרים יחד פסיפס של קולות המתאר את מערכת היחסים המורכבת בין ישראלים ופלסטינים. מתיאטרון יפו נמסר: 'בעיצומה של התקופה הקשה והמטלטלת ביותר בתולדות הסכסוך הישראלי-פלסטיני, והחשש הכבד מפני עתידו של המקום בו אנו חיים,

די להרג עיתונאים

בכלי התקשורת, והקהל הישראלי לא זוכה לקבל את הכלים והידע שלהם הוא זקוק כדי לנתח את המציאות. התנהלות תקשורתית מגויסת זו, שנובעת מתפיסה שגויה בנוגע לטובת הכלל, מסתירה עובדות חיוניות על פעילות הצבא בעזה ובגדה המערבית על השלכותיהן על התושבים הפלסטינים, על החטופים, על החיילים ועל כולנו. לאורך המלחמה נוצר מצב אבסורדי שבכל מקום בעולם יודעים יותר על מעשינו בעזה ובגדה מאשר מה שאנחנו עצמנו יודעים".

חד"ש עובדים

עבודה בטוחה לכולם

משמרת מחאה נגד הקטל בענף הבנייה

יום שישי 5.9 | 11:00 | ארלוזורוב 11, ת"א

חד"ש יפו

הפגנה נגד המלחמה וההרעבה

יום שישי 5.9 | 17:00 | גן השניים

סניף מק"י ירושלים

היסטוריה של המהפכה הסינית

הרצאה של עומר דה לנגה

יום חמישי 4.9 | 18:30 | כורש 14

תנועת נשים דמוקרטיות בישראל

המועצה הארצית

יום שישי 12.9 | 10:00-14:30 | בית הגפן, חיפה

יחד ניאבק, נשמור על התקווה ונשנה

מק"י - הוועד המרכזי

אבל על לכתו של החבר הוטיק

קוסטנדי ג'רג'ורה

ומשתתף בצערה של המשפחה

יותר מ-130 עיתונאים ישראלים חתמו על עצומה נגד המלחמה הקוראת לעצירת הרג עיתונאים בעזה בידי ישראל ולעסקת חטופים. בין החותמים עיתונאים מ"הארץ", חדשות 13, תאגיד השידור הציבורי "כאן", "כלכליסט", "טיים אאוט", "זו הדרך", "שיחה מקומית", "המקום הכי חם בגיהנום" ועוד. העצומה פורסמה בשני (1.9) שבועיים לאחר שעשרות אנשי תקשורת הפגינו מול בית העיתונאים בתל-אביב נגד הרג עיתונאים בידי כוחות הכיבוש. הם הניפו כרזות בעברית, בערבית ובאנגלית בהן נכתב: "עצרו את חיסול העיתונאים בעזה" ו"הרג עיתונאים הוא פשע מלחמה".

בעצומה תחת הכותרת "עיתונאיות ועיתונאים קוראים לעצירת המלחמה" נכתב: "אנחנו מזועזעים מההרג המתמשך של עיתונאיות ועיתונאים בעזה. לפי הוועד להגנה על עיתונאים, 197 עיתונאים נהרגו בהתקפות ישראליות ברצועה. בשנת 2024 זכתה ישראל בתואר המפוקפק של המדינה שהייתה אחראית להרג של מספר העיתונאים הגדול ביותר במהלך השנה. אלה מהעיתונאים שהצליחו לשרוד ממשיכים לדווח יום יום במציאות בלתי אפשרית, לא פעם תחת אש, ללא בתים לגור בהם, ללא תקשורת אינטרנטית ואספקת חשמל רציפות, ולא פעם ללא אוכל לעצמם ולבני משפחתם. אנו מביעים סולידריות מלאה עם הקולגות שלנו בעזה, דורשים שממשלתנו תפסיק באופן מיידי את הפגיעה בהם, ושתיפתח חקירה עצמאית של מקרי הרג העיתונאים".

העצומה גם מעלה ביקורת על כך ש"באותו הזמן שישראל הורגת עיתונאים בעזה, ומערערת פומבית על אמינותם של כלל הדיווחים העיתונאיים המגיעים מהרצועה, המדינה גם מונעת את כניסתה של התקשורת הזרה לסקר באופן חופשי, עצמאי ובלתי תלוי את הנעשה במקום. אנחנו מצטרפים לדרישה של התאחדות עיתונאי החוץ בישראל, שפונה שוב ושוב לבג"ץ בדרישה לאפשר כניסה חופשית של עיתונאים לעזה, ועד כה הושבו פניה ריקם".

החותמים גם מותחים ביקורת קשה על אופן סיקור המלחמה בעזה: "המחיר האנושי של המלחמה בעזה מושתק

השבוע לפי איתי בנימיני

זו הדרך ברשתות החברתיות

zoha.org.il

וואטסאפ

טוויטר

פייסבוק

אינסטגרם

טלגרם

